

Одредбом члана 32. став 2. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ бр. 79/05, 81/05 - исправка, 83/05 - исправка, 64/07, 67/07 - исправка, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17, 95/18, 157/20, 142/22, 13/25 - УС, 19/25, 109/25, 9/26), утврђено је да се да посебним законом уређује подела радних места на којима се обављају послови који, између осталих, подразумевају примену пореских правила и поступка, односно посебних прописа из надлежности Пореске управе.

Посебан систем звања у Пореској управи (посебан службенички систем), предвиђен је у члану 169к, став 1. тачка 3. Закона о пореском постуку и пореској администрацији („Службени гласник РС“ бр. 80/02, 84/02 - исправка, 23/03 - исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05 - др. закон, 62/06 - др. закон, 61/07, 20/09, 72/09 - др. закон, 53/10, 101/11, 2/12 - исправка, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14, 105/14, 112/15, 15/16, 108/16, 30/18, 95/18, 86/19, 144/20, 96/21, 138/22, 94/24, 109/25).

Поступајући према препорукама ММФ Мисије у Србији, у априлу 2025. је у сардњи са Ernst & Young d.o.o. Београд, Министарство финансија Републике Србије је започело реализацију Пројекта трансформације Пореске управе у модеран сервис грађана: Подршка у институционалном развоју функције људских ресурса Пореске управе Републике Србије (SER-TAMP-DS-25-61), са циљем да се рад на пројекту оконча крајем октобра исте године.

Пројекат је важан због чињенице да Пореска управа са 3.278 радних места и 6.403 систематизованих пореских службеника и намештеника (тренутно запошљава _____) представља државни орган од виталног значаја за функционисање сваке државе. У реализацији пројекта се, наравно, морало поћи од затеченог стања, тренутно важећег акта о систематизацији, а у складу са законским оквиром који представљају позитивни прописи.

Објективни проблеми у реализацији Пројекта су: велики број радних места (*стручно-оперативни, стручно-аналитички, радна места за најсложеније...*) – због чега није било могуће применити јединствен критеријум, али и нетипичност појединих послова у одређеним организационим јединицама (Сектор пореске полиције, Сектор за ИКТ...), велика разумејеност описа послова и назива радних места.

Пред Стручним тимом за реализацију пројекта (Јединствена организација синдиката запослених у Пореској управи Србије је као репрезентативни синдикакт, преко својих представника била активни учесник у Стручном тиму пројекта) је постављен

задатак да предложи унификацију и стандардизацију назива и описа послова радних места који су примењиви на све организационе јединице, ради јаснијег прегледа и лакше примене у пракси и као припремни ниво за будући Акт о систематизацији и друга општа акта којима се поред Закона о пореском постуку и пореској администрацији, регулише радноправни положај запослених (Правилник о платама и другим примањима запослених у Министарству финансија – Пореска управа).

У јесен 2025. стручне службе Пореске управе су отпочеле са израдом општих аката: Акта о систематизацији и Правилника о платама ... Треба истаћи да су наведена општа акта садржала само „козметичке промене“ и у иста нису уграђене препоруке Стручног тима пројекта, а да су у марту 2026. достављена Министарству финансија на даљу надлежност. Акта нису усвојена и крајем априла су враћена из Министарства.

У покушају да превазиђу проблеме, стручне службе Пореске управе припремају измену Правилника о платама ... који **садржи умањење права (смањење кефицијента за основну плату) појединих категорија пореских службеника, што је у супротности са општим правним начелима о заштити запослених, односно супротно начелу задржавања добијених права из радног /службеничког односа.**

Истичемо да је ММФ у протеклом периоду тражио да се да повећају плате инспекторима контроле (посебно инспекторима који раде на терену), што није учињено јер Министарство финансија и руководство Пореске управе, очигледно, не препознају улогу Пореске управе у систему државних органа и значај за континуирано сервисирање буџета.

Такође истичемо да на састанку Јединствене организација синдиката одржаном 08.05.2026. са представницима функција људских и материјалних ресурса у Пореској управи, као разлог одбијања Правилника о платама и другим примањима запослених у Министарству финансија – Пореска управа, није истакнут недостатак средстава у буџету, већ чињеница да „председник у принципу сматра да на треба повећавати плате запосленима у Пореској управи Србије“. На питање: који председник? – није добијен одговор.

У процесу анализе положаја и улоге Пореске управе и положаја и улоге пореских службеника као људског супстрата на коме Пореска управа почива, не може се заобићи чињеница да овај орган делује у склопу са другим органима државне управе, а порески службеници чине посебну врсту државних службеника.

Због тога је важно истаћи да су у протеклом периоду, у више наврата вршене измене Закона о државним службеницима у којима су се мењали услови за рад на

радним местима у државној управи. Последња измена је извршена у Закону о изменама и допунама Закона о државним службеницима, објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 109/25 (у примени од 01.01.2026. године), смањењем потребног радног искуства за обављање послова у другом степену високог образовања (240 ЕСПБ бодова) и свођењем на три степена звања (виши саветник – 5 година, самостални саветник – 3 године и саветник – 1 година радног искуства у струци или најмање пет година радног стажа у државним органима).

Анализирајући и пратећи ове измене, **Пореска управа се са звањима пореских службеника која су распоређена на пет нивоа у другом степену високог образовања - 240 ЕСПБ бодова, и по три новца у првом степену високог образовања – 180 ЕСПБ бодова и средњем образовању, у овом тренутку налази између потребе да се прилагоди новим тенденцијама, како би као послодавац била конкурентрана приликом запошљавања младих кадрова и потребе да остане доследна у задржавању специфичности звања пореских службеника, због специфичности, тежине и захтеваног знања и вештина у обављању пореских послова.**

Стога Јединствена организација синдиката запослених у Пореској управи Србије предлаже да Пореска управа отпочне поступак за измене и допуне Закона о пореском поступку и пореској администрацији у делу који се односи на систем звања пореских службеника (као и да измена које су биле потребне у ранијем периоду, али су стручне функције Пореске управе заборавиле да их спроведу), као и да сачини нов Акт о систематизацији и нов Правилник о платама ... у складу са наведеним изменама.

Тражимо хитан састанак са директорком Пореске управе и министром финансија у циљу превазилажења тренутне ситуације како би се омогућио даљи континуиран рад.

Уколико Министарство и Пореска управа прихвате предлог ММФ да се да повећају плате инспекторима контроле (посебно инспекторима који раде на терену), сматрамо да је потребно пажљиво избалансирати радна места и износе повећања. Наиме, мали износи повећања плате неће произвести жељени ефекат, зато што су непримерени одговорности инспектора који раде на откривању порекла имовине, утаја пореза и пореских кривичних дела, па нити представљају облик признања од послодавца, нити материјални бенефит за пореског службеника.

У прилогу овоме поднеску, достављамо Предлог измена и допуна Закона о пореском поступку и пореској администрацији, и наводимо да је Јединствена организација синдиката запослених у Пореској управи Србије, као и до сада спремна да помогне у изради наведених општих аката.